

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
(إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَنفَقُوا مِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ تِجَارَةً لَّن تَبُورَ ﴿٤٠﴾
عَنْ أَبِي سَعِيدٍ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:
« التَّاجِرُ الصَّدُوقُ الْأَمِينُ مَعَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ »

Muhterem Müslümanlar!

İş ve ticaretle meşguliyet neredeyse insanlık tarihiyle eşit bir faaliyet alanıdır. Bir insan tek başına bütün ihtiyaçlarını temin edemez. Doğrudan veya dolaylı olarak muhtaç olunan şeyleri elde etmede iş ve ticari alana ihtiyaç vardır. Yeme, içme ve giyinme gibi temel ihtiyaçları karşılamak insanların emekleri ve üretimleri sayesinde mümkündür. Her insan yeteneğini ortaya koyacak, gayretle topluma bir şeyler katmaya ve üretmeye çalışacaktır. Dinimiz İslam insana hem kendisinin hem de bakmakla mükellef olduğu insanların ihtiyaçlarını temin için gayretle çalışmayı emretmiştir. Bunu yaparken de meşru çerçevede ve helalden olması duyarlılığı ile hareket edilmesini istemiştir. Bunu da ibadet saymıştır. Nitekim Rabbimiz, “**Ey iman edenler! Size kısmet ettiğimiz rızıkların hoş ve temiz olanlarından yiyin ve Allah’a şükredin, eğer yalnız Ona kulluk ediyorsanız.**”¹ buyurarak helalinden kazanıp yemeye teşvik ederken Peygamber Efendimiz (s.a.v.) de “*Helal kazanç peşinde koşmak farz üstüne farzdır.*”² buyurmuş ve helalinden kazanmanın ibadet olduğunu bildirmiştir.

Aziz Kardeşlerim!

Bir işi yaparken, bir ticari faaliyette bulunurken helalin gözetilmesi, temiz ve helal şeylerin kazanılması ve yenmesi, haramdan uzak durulması, iş ve ticaret hayatının ahlaki çizgi ve ilkelerini belirlemektedir. Bu ilke ve çizgiler ihlal edildiğinde, toplumun huzurunun bozulacağı kesin bir şekilde ortaya çıkmış olacaktır. Haksızlık yapıldığında, gayriahlaki davranıldığında Allah’ın kınamasına sebep olan bir durum olduğunu Kur’ân-ı Kerîm bize şöyle beyan etmektedir: “**Eksik ölçüp noksan yapan hilekârlara**

yazıklar olsun! Onlar insanlardan alırken ölçüp tarttıklarında tam, onlara vermek için ölçüp tarttıklarında ise eksik ölçer ve tartarlar. Onlar düşünmezler mi ki, tekrar diriltilecekler!”³ Demek ki, iş ve ticaret hayatı dünyevi bir uğraşı alanı değil, aynı zamanda bir bakıma ibadet olduğu için de uhrevi kazançların elde edileceği bir sahadır.

Değerli Kardeşlerim!

İş ve ticari hayatın ilkelerince hareket etmek ahireti kazanmak için bir sebeptir. Bir Müslüman ticaretinde erdemli davranışlar sergilerse hem helalinden kazanmış hem de dinini en güzel şekilde temsil etmiş olur. Yüce Rabbimiz buna işaret etmek üzere şöyle buyurur: “**Allah’ın kitabını okuyanlar, namazı kılanlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan (Allah için) gizli ve açık sarf edenler, asla zarara uğramayacak bir kazanç umabilirler.**”⁴ İslam’ın koyduğu ticari ilkelerin bir kısmı şunlardır: Dürüstlük, sadakat, hakkaniyet, cömertlik, kanaat, ahde vefa, müsamaha, adalet, karşılıklı rıza, ölçü ve tartıda hassas davranmak; yalan, hile, aldatma, zorlama, karaborsacılık, rüşvet, faiz gibi haksız, gayriahlaki ve meşru olmayan muamelelerden uzak durmak. İşte bu ilkelere uyararak ticaret yapan Müslümanları Allah Resülü (s.a.v.) övmüş ve şöyle buyurmuştur: “*Dürüst ve güvenilir Müslüman tüccar cennette peygamberler, sıddıklar ve şehitlerle beraber olacaktır.*”⁵

Öyle ise gerek iş hayatımızda gerekse ticari hayatımızda bu Kur’anî ve nebevî kurallara uygun bir çalışma hayatı sergileyelim. Böylece hem dünya ve ahiretin kazanılması hem de İslam’ı en güzel şekilde temsil ederek insanları İslam’la tanıştırmak daha kolay ve verimli olacaktır.

¹ Bakara suresi, 2:172.

² Taberânî, el-Kebîr, 10/74, H. No: 9851; Beyhakî, es-Sünenü’l-Kübrâ, 6/128; Heysemî, Mecma’u’z-zevâ’id, 10/520.

³ Mutaffifin suresi, 83:1-4.

⁴ Fâtır suresi, 35:29.

⁵ Tirmizî, Sünen, Büyü’ 4, 4/471, H. No: 1130.